

worden. De Vrouwe Elisabeth Dorothea zal de in de brief van 30 augustus bestelde koopwaren en benodigdheden overbrengen. Verder wordt verwezen naar deze brief, naar de gewone en geheime brieven uit Ternate en naar de beantwoording daarvan.

MAKASSAR

[fol. 578] De Waakzaamheid, Rozenburg en particuliere vaartuigen brachten uit Makassar brieven van 15, 24 en 30 mei, 4, 5, 14 en ...³ juni, 4 augustus, 9 september, 2 en 18 oktober 1761, zowel als de aparte brieven van gouverneur Cornelis Sinkelaar van 24 mei en 18 oktober. Er is daarover op 3 en 4 december 1761 vergaderd. Voor de besluiten over de inlandse zaken wordt verwezen naar het uitgaande geheime Indische briefboek. Hopelijk heeft de Hoop, die op 11 december 1761 over Makassar naar Banda vertrok, meer geluk dan wat onder Banda over de Jager werd gemeld en kan dit schip te Makassar 250 last rijst en 3000 bossen nely voor Banda meenemen. Er zijn ook twaalf volwassen kalveren meegegeven, zoals op 9 november is besloten wegens het gebrek aan rundvee, voor ieder schip dat via Java of Makassar naar Banda vertrekt. Met de Hoop is een lading t.w.v. f 118.146 naar Makassar gezonden, [fol. 579] bestaande uit contanten, Coromandelse en Bengaalse textiel, en diverse huishoudelijke benodigdheden. Met de particuliere sloep Johanna Elisabeth is f 12.000 aan nieuw Nederlands payment verzonden, terwijl de rest van de bestelling met de Kasteel van Tilburg zal gezonden worden, die via Java zal terugkeren met een lading rijst. Behalve enige teruggestuurde goederen en daar voor de vastgestelde prijs onverkoopbare textiel, werd uit Makassar 12 last kadjang, 822.000 lb sapanhout Bima's en 335 slaven ontvangen, met wat Batavia in rekening werd gebracht voor een bedrag van f 69.111. Omdat maar 335 van de 400 bestelde slaven werden geleverd, zijn er voor 1762 nog eens 300 besteld en is het toegestaan dat de resident te Bima deze daar koopt, op de voorwaarden waarop de Compagnie ze te Makassar van de burgers betreft. Het is goedgekeurd dat het bestuur aan textiel f 45.273 heeft verkocht met een winst van f 23.947, ofwel ruim 52 $\frac{3}{4}$ %, en dat van de fijne textiel [fol. 580] slechts de losse stukken uit geopende pakken onder de vastgestelde prijs zijn verkocht en de rest met de Waakzaamheid naar Batavia is teruggezonden. De Bengaalse textiel, die volgens de brief van eind december 1760 tegen inkoopsprijs afgezet mocht worden, is bij een inkoop tegen f 9223 met een winst van f 231, ofwel 2 $\frac{1}{2}$ %, verkocht. Uit de brieven van 24 mei en 18 oktober blijkt dat diverse gevlekte, gescheurde en niet te verkopen textiel toch nog met voordeel is afgezet. Er is echter opdracht gegeven bij het rendement en het pakbriefje van pakken die in goede staat waren, maar waarin zulke exemplaren voorkomen, ook een beëdigde verklaring van degene die dat pak opende, te voegen, zodat de schade op de verantwoordelijke inpakkers verhaald kan worden. Het verlies op 33 last zout die met de sloepen de Verloren Zoon [fol. 581] en Sukelaar uit Rembang zijn aangevoerd, t.w.v. f 287 is afgeschreven, maar mag niet aan Java in rekening gebracht worden, omdat deze schepen naar Makassar waren gezonden er daar ook arriveerden. Aangezien er nog ruim 2.000.000 lb sapanhout in voorraad is, wordt het verzoek om voor vervoer van zulk hout twee schepen te zenden, afgewezen. In 1762 en 1763 is één scheepslading voldoende en in 1762 kan daarvoor de Leiden gebruikt worden, die van Banda via Bima of Sumbawa zal terugkeren. De bossen met sapanhout blijven dan in rust, zodat ze later een dikkere en betere kwaliteit leveren.)

Met het sluiten der negotieboeken van anno 1760/1 hebben
 de generale lasten van het gouvernement bedragen f 182.201, 3, 8
 en de winsten f 98.134, 18, 8
 sodat den staat van hetzelfde is veragtert f 84.066, 5, -
 ofte in vergelijking van de memorie van menagie f 9.066,5,-, also die voor de lasten stellende f 175.000,- en voor de winsten f 100.000,-, de eerstgemelde f 7201,3,8 meerder

3 De datum is niet ingevuld.